

**ТАВРІЙСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
**V. I. VERNADSKY TAURIDA
NATIONAL UNIVERSITY**

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Міжнародна науково-практична конференція

**«ФІЛОЛОГІЯ
ПОЧАТКУ ХХІ СТОРІЧЧЯ:
ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО»**

30 вересня – 1 жовтня 2022 р.

м. Київ, Україна

Львів – Торунь
Liha-Pres
2022

УДК 80«20/...»(063)
Ф54

Організаційний комітет:

Свенцицька Еліна Михайлівна (голова) – професор кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філологічних наук, професор;

Семенець Ольга Сергіївна (секретар) – завідувач кафедри зарубіжної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук;

Бессараб Олександр Володимирович – проректор за науково-педагогічної діяльності та інноваційного розвитку Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук;

Кузьміна Світлана Леонідівна – директор Інституту філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філософських наук, доцент;

Попова Олена Анатоліївна – завідувач кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат педагогічних наук, доцент;

Комісаров Костянтин Юрійович – завідувач кафедри східної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук, доцент;

Семенець Олена Олександрівна – професор кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філологічних наук, професор;

Іщенко Наталія Анатоліївна – професор кафедри зарубіжної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філологічних наук, професор;

Дрига Ірина Миколаївна – доцент кафедри східної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук, доцент.

Філологія початку XXI сторіччя: традиції та новаторство : матеріали Ф54 Міжнародної науково-практичної конференції, 30 вересня – 1 жовтня 2022 р., м. Київ. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2022. – 152 с.

ISBN 978-966-397-263-3

У збірнику представлено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Філологія початку XXI сторіччя: традиції та новаторство» (30 вересня – 1 жовтня 2022 року, м. Київ).

УДК 80«20/...»(063)

© Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2022

ISBN 978-966-397-263-3

© Українсько-польське наукове видавництво «Liha-Pres», 2022

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА

Білобровська К. О.

Концепт «сонце» vs архетип Тінь
у повісті Б. Антоненка-Давидовича «Смерть» 7

Борисюк А. В.

Словотвір прізвищ мешканців
села Городок Камінь-Каширського району Волинської області 13

Жиленко І. Р.

«Лечу думками на Україну...»
(штрихи до літературних портретів забутих постатей
доби Червоного ренесансу Кліма Поліщука і Галини Орлівни) 17

Замша А. В.

Числові квантифікатори в українській жестовій мові 22

Лужецька О. Б.

Відонімно-відапелятивні мікротопоніми
Південнно-Західного Опілля кінця XVIII – поч. XIX ст. 25

Петрова Озель Л. П.

Власні назви: культурно-репрезентативна функція
(теоретичні зауваження) 28

Скорина Л. В.

Жінка як адресат присвяти:
до проблеми гендерних ролей і стереотипів
(на матеріалі української літератури 1920-х років)..... 32

Уманська Т. О.

Притчева наративна стратегія філософської прози
початку XXI століття у творчості Галини Пагутяк,
Мирослава Дочинця, Галини Тарасюк..... 36

СЕКЦІЯ 2. СЛОВ'ЯНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Карпіна О. С.

Рецепція морально-етичних та філософських поглядів
Г. С. Сковороди у творчій свідомості Вс. С. Соловйова..... 42

СЕКЦІЯ 3. РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ

Berezhna M. V.

Female Psycholinguistic Archetypes in Mass Culture Films
(Based on the Characters' Hierarchy of Needs) 46

Городілова Т. М.

Циклічність мовних змін як характерна ознака розвитку
реченнєвого заперечення 49

Lozovska K. O.

Gender characteristics of speech
(Based on the animated film "Fireheart" 2022) 52

Луцьова Т. В.

До питання про ідентифікацію нульового екфразису
в сучасних англійських есе про візуальні мистецтва 55

Molotkina Yu. O., Trufanova V. O.

English Song Discourse in Linguistics 59

П'єцух О. І.

Жанрова стратифікація політичного дискурсу
парламентських дебатів 62

Терехова Л. В., Кліменченко С. В.

Гендерні особливості персонажного мовлення
у романі Д. Стіл "Magic" 65

Хоменко Т. А.

Позначення комах у давньогерманських мовах 69

Chystiak D. O.

Notion of Concept in French School of Interpretative Semantics:
Problems and Perspectives.....71

СЕКЦІЯ 4. ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Мисько Л. М.

Електронні словники та САТ-інструменти як допоміжні засоби
для виконання автоматизованого перекладу текстів
у сфері ІТ-технологій.....76

СЕКЦІЯ 5. ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ

Москаленко Н. С.

Філософія людського тіла в текстовому відображенні
художньої тілесності в постмодерністичному романі
«Голова Якова» Любка Дереша 81

Цуркан І. М.

«Молода Польща» як виразник естетики модернізму..... 85

СЕКЦІЯ 6. ЛІТЕРАТУРА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Гурдуз А. І.

Монструозне як божественне в «Сутінках» Стефені Маєр..... 91

Ніколенко К. С.

Трансформації точок зору в романі
«Емілі з Місячного Серпа» Л. М. Монтгомері 94

СЕКЦІЯ 7. ПОРІВНЯЛЬНЕ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Пупурс І. В.

Український романтизм: компаративні тези А. П. Шамрая..... 99

СЕКЦІЯ 8. ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ, ТИПОЛОГІЧНЕ МОВОЗНАВСТВО

Мікіна О. Г., Хоменко О. А.

Старофранцузькі дієслова як приклад типової семантичної еволюції 103

СЕКЦІЯ 9. ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО

Арделян О. В.

Роль онімів у формуванні портрету нації 107

Onyshchak H. V.

Lexical-semantic relations: practical perspectives 110

Широкова І. І.

Особливості дослідження ключових концептів
індивідуально-авторської картини світу В. Блейка 113

СЕКЦІЯ 10. МОВА І ЗАСОБИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Єльнікова Н. І.

Лінгвістичні аспекти вивчення мовленнєвої агресії
в українськомовному медіапросторі..... 116

Ishchuk A. A., Ishchuk O. M.
Communicative features of the information society 120

Чернишова Т. О.
Концептуальна метафора *Нація як особа*
в сучасному політичному дискурсі 124

Yamshynska N. V., Tsepkalo O. V.
Social networks as a way of linguistic socialization 128

СЕКЦІЯ 11. ЖУРНАЛІСТИКА

Бабенко В. С.
Конструювання тілесної бінарної опозиції «свій / чужий»
в інтернет-мемах як складова інформаційної війни
під час вторгнення Російської Федерації в Україну 133

Старков В. І.
Українська мова – основа державності та боротьби
з російською агресією 136

СЕКЦІЯ 11. ЛІНГВОДИДАКТИКА ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ МОВ

Кінджибала О. С.
Моделі навчання для формування
у майбутніх філологів корейськомовної лінгвосоціокультурної
компетентності в говорінні 142

Нестерчук О. Г.
Методичні рекомендації до підготовки та написання
науково-дослідної роботи (за програмою курсу
«Українська мова у професійному спілкуванні») 145

Перцева В. А.
Використання електронних засобів навчання
у процесі мовної освіти 149

Перцева В. А.,

кандидатка філологічних наук, доцентка,

доцентка кафедри українознавства

Харківського національного університету внутрішніх справ

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ОСВІТИ

Сучасні інформаційні комунікаційні технології внесли істотні зміни в теорію і практику мовної освіти. Стрімкий розвиток і поширення комп'ютерних і дистанційних форм навчання змінює стосунки між суб'єктами освітнього процесу, вимагає введення інноваційних методів і підходів до мовної освіти й організації навчального процесу зокрема.

Мультимедійні й інтерактивні властивості інформаційних комунікаційних технологій дозволяють реалізовувати основні принципи лінгводидактики: спрямованість на конкретну особу, творча активність, самостійність, діяльнісний характер навчання. Наукові дослідження у сфері комп'ютерної лінгводидактики доводять, що нові інформаційні технології створюють умови для їх повної реалізації, докорінно змінюючи увесь освітній процес.

Нині до найдоступніших електронних засобів навчання можна віднести тренувальні й тестові завдання, інтерактивні вправи до навчально-методичних комплексів, електронні словники. Значні можливості надають інтернет-ресурси, які містять не лише різноманітні джерела інформації: текстові, аудіо- і відеоматеріали, інтерактивні вправи на освітніх сайтах і у вигляді електронних робочих зошитів (e-workbooks).

Такі інтернет-технології, як електронна пошта, відеоконференції, соціальні мережі, форуми, вікі, блоги, – розширюють діапазон завдань, які пропонуються студентам для розвитку їх лінгвістичних компетенцій. Можливості текстових редакторів, програм для створення презентацій у цифровому форматі враховуються та широко використовуються на практичних заняттях і під час наукових розвідок.

Деякі електронні засоби навчання є менш доступними через певні причини, зокрема матеріальні, інтелектуальні, технічні. Застосування інтерактивних дошок, використання програм, що дозволяють створювати динамічне навчальне інтернет-середовище (Moodle), електронні підручники або медіапідручники залишаються, на жаль, поза широким практичним їх використанням. Інтеграція електронних

засобів навчання в мовну освіту під час очної форми навчання та дистанційної моделі освіти вимагає розв'язання непростих завдань, насамперед пов'язаних з організацією навчального процесу. «Переваги електронних локальних і глобальних лінгвометодичних портфелів у тому, що значна за обсягом інформація вміщується на компактних електронних носіях пам'яті й може бути якісно представлена за допомогою ресурсів мультимедіа» [2, с. 86].

Впровадження інформаційних комунікаційних технологій у процес мовної освіти передбачає наявність певної інформаційної компетенції, а саме, уміння працювати з інформацією за допомогою нових інформаційних технологій абсолютно усіх учасників освітнього процесу: розробників програм, укладачів навчальних посібників, методистів, викладачів і студентів. Останні зазвичай проявляють найбільшу обізнаність у цьому питанні.

Викладач, працюючи за схемою: пошук – вибір – практичне застосування, повинен чітко оцінити й вибрати ті електронні засоби, ресурси, технології, які відповідають конкретним умовам, зокрема програмі, меті й завданням навчання, рівню володіння мовою та віковим і соціокультурним особливостям здобувачів вищої освіти. Необхідно також забезпечити взаємозв'язане формування умінь і навичок в усіх видах мовної діяльності: продуктивних і репродуктивних. Під час використання завдань із застосуванням електронних засобів навчання не можна порушувати логічність і послідовність побудови курсу, адже до основних критеріїв оцінювання інтернет-ресурсів належать надійність, правдивість, релевантність. Застосування електронних засобів навчання стимулює формування у студентів стійких навичок до самостійної роботи, наприклад, завдяки інтерактивним тренувальним вправам, уточненню значення незнайомих слів в електронному словнику, або пошуку й відбору необхідної інформації. Високий рівень свідомості та відповідальності є необхідною умовою успішної й продуктивної роботи в аудиторії під контролем викладача або самостійної позааудиторної роботи.

Під час роботи над тренажерними вправами студент повинен уміти концентруватися, точно виконувати усі інструкції, сумлінно підходити до виконання завдань. Використовуючи під час очного й дистанційного навчання систему типу Moodle, електронні робочі зошити, інтернет-підручники треба формувати у студентів певні навчальні вміння, такі, як самоконтроль, планування, самооцінка, адже студент повинен послідовно виконувати завдання, які надав викладач, аналізувати результати їх виконання, прагнути до вдосконалення мовних навичок. Інструкції, які надає викладач, мають бути чіткими, завдання – структурованими, інакше ефективність навчання знижується, студенти

неправильно виконують завдання. Для підвищення мотивації й зацікавленості викладач може спілкуватись зі студентами в чаті, пропонувати теми для обговорення у форумі, мікроблозі або соціальній мережі. І хоча не всі студенти беруть участь у таких публічних обговореннях, проте це прекрасний стимул налаштувати студентів на самостійну творчу діяльність.

Відомо, що один із найважливіших чинників успішної мовної освіти є автономія або автономність студента, тобто здатність ухвалювати власні і відповідальні рішення в процесі навчання, уміння без сторонньої допомоги раціонально здійснювати й організувати свою пізнавальну діяльність як у конкретній ситуації під час мовної освіти, так і в контексті організації її безперервної форми. Отже, необхідно належним чином створити передумови та підвищити мотивацію студентів до самостійного й активного навчання, до усвідомленого оцінювання свого мовного досвіду, а в разі потреби, усвідомленої його корекції. З розвитком автономності безпосередньо пов'язано формування навчальних стратегій, зокрема таких, як планування, контроль, самооцінка. Викладач повинен виявити ставлення студентів до самостійної роботи, визначити рівень їх готовності відповідати за успішність свого навчання, більше того, проаналізувати когнітивні й афективні чинники, які можуть вплинути на цей процес.

Використання електронних засобів у процесі мовної освіти передбачає особистісно-орієнтований підхід, індивідуалізацію навчального процесу. Правильна організація пізнавальної діяльності сприяє появі нових потреб у здійсненні пошуку інформації, подальшому розвитку мовних умінь і навичок, розширенні фонових знань. Досягнуті позитивні результати сприятимуть формуванню у студентів мотивації та інтересу до самоосвіти, самостійного пошуку нових знань, тобто до самостійної науково-пізнавальної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Дідук-Ступ'як Г. І. Лінгводидактичні можливості корпусної лінгвістики. *Наукові записки ТНПУ ім. Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка.* 2010. № 1. Режим доступу: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/118/1/Didyk_Stypjak.pdf
2. Кучерук О. А. Основні напрями розвитку електронної лінгводидактики. *Інформаційні технології і засоби навчання.* 2014. 41(3). С. 83–91. Режим доступу: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/download/1054/799>
3. Пометун О. І. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Київ : А.С.К. 2002. 135 с.